

Prebrskan list: Celo leto 33 din, pol leta 16 din, četrt leta 9 din. Izveza Jugoslavije: Celo leto 65 din. Iskrati ali oznanila se pošiljajo po dogovoru; pri večkratnem pošiljanju primeren popust. Upravištvu pošiljanja naročnika, iskrate in reklamacije. Telefonski inštruktor šte. 113

STRAŽA

NEODVISEN POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKO LJUDSTVO

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo in upravištvostvo je v Mariboru, Koroška cesta šte. 5. Z uredništvom se more govoriti vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštnine prost. Telefon interurban šte. 113.

91. šte. v.

Maribor, dne 9. avgusta 1922.

Letnik XIV.

Polom.

Cela Evropa je v strašni krizi, ki je zlasti radi tega tako silna in težka, ker se na stvari in na dogodke ne gleda več z objektivnim pogledom. Cela Evropa živi namreč v veliki zmoti in prevari, da sama sebi predstavlja in prigovarja neko silno bogastvo, ki pa v resnici ne obstoja. Stare vrednote v resnici niso postale več vredne, one so z devalvacijo valut dobile samo fiktivno večjo vrednost, izraženo v velikih številkah. Uporabna vrednost teh imetij in vrednot je ostala ista in mnogo prej in več se je znižala kot pa zvišala. Svet je v domišljiji silnega bogastva začel manje delati in vedno več trošiti in razsipati.

Vesile, ki so zlomile nekdanji nemški imperijalizem, v kolikor se ni sam zlomil in izživel, so še na hujšem imperijalističnem temelju osnovali mir. Velik del Evrope s sto in sto milijoni naroda so določile za svoj plen in za svojo izrabo in ker so se zanašale, da se bo dalo na tem delu sveta brezobzirno pleniti in grabiti, so zanemarile lastno gospodarstvo. Anglija bi se še držala, da jo ne tirja Amerika za velike medvojne dolgovce; Francija in Italija se pa držite samo umetno na gotovi višini. Moderno nemško carstvo se je vzdržalo vsaj pol stoletja na površini, prevlada vesil po pariškem miru pa se že danes na vseh straneh ruši ter vzdržuje samo s prevarami in nasiljem bajonetov. V napačni domišljiji velikih vrednosti in silnih moči so se odmerele in naložile premaganim državam vojne odškodnine in »zmagovalci« gredo celo tako daleč, da jemljejo svojim dolžnikom produkcijsko in življenjsko mogočnost. Vse mogoče bi hoteli izvleči in izsesati iz njih, živeti in delati jim pa ne dajo. Danes, ko tirja Amerika Anglijo, Anglija pa druge države, vstaja vsem državnikom vesil bridko spoznanje, kako težko je vračati in plačevati. Temu spoznanju se pridružuje tudi strah, da bo amerikanizem zavladal celi Evropi. Ta vlada bo kruta in brez obzira, neusmiljena in trda, kakor so trdi in kruti pogoj Blerove bančne skupine za Jugoslavijo, in naj ima Amerika še toliko mozga, energije, mašinske spretnosti in natančnosti, srca in smisla le nima za ustvarjanje in dviganje kulturne človeške družbe. Vsled finančnega poloma lahko v najkrajšem času pade Evropa kot zrelo jabelko v krilo Morgana, Blera, Carnegia in drugih ameriških eksploatarjev. V Angliji se še najbolj zavedajo te nevarnosti, zato se Anglija toliko trudi za revizijo mirovnih pogodb, za popustljivost napram Nemčiji, za sporazum z Rusijo in zato se v Angliji s klicem: »Nikdar več vojne!« — družijo vsa poštena stremjenja po novih temeljih evropskega življenja in gospodarstva. Največja zaslepljenost vlada v francoskih vodilnih krogih, ki hočejo na vsak način in kar najdalje uživati sadove svoje izsesovalne politike in vleči visoke dobičke iz vojne odškodnine, to je od sadov tujega dela. Za tem pa naj pride, kar hoče, magari vesoljni potop.

Bivši italijanski ministrski predsednik Francesco Nitti je spisal knjigo »Evropa brez miru«, kjer pravi, da je Evropi predvsem potreben mir, ki se še ni sklenil. Današnje stanje je mir samo po imenu, na videz. Nitti pravi, da se mora mir najprej hoteti. Torej nekateri so danes proti miru. Med one, ki hočejo vojno, prištevajo Nitti v prvi vrsti Francijo in vse države, ki se nanjo naslanjajo v zunanji politiki.

Položaj in vse bolezni Evrope prav dobro zasleduje, motri in presoja Rusija. Posebni dopisnik milanskega lista »Corriere della Sera« je bil v Rusiji in razgovarjal se je s Trockim o svetovnem položaju. Trocki, ki še nikdar ni prišel o stik z evropskimi diplomati in si je radi tega ohranil popolnoma objektivno sodbo, je velpomembno označil politiko Rusije in položaj Evrope. Govorec o razmerah sploh je dejal, da sta bili genovska in haaska konferenca samo poskus zapadneevropske pacifistične in na videz pacifistične buržuazije, da potom pogodb in kompromisov najde izhod iz mrtve točke, na kateri se nahaja gospodarstvo Evrope. Sovjetska vlada je ta poskus podpirala, ker je bila mišljenja, da je cilj teh poskusov varovanje skupnih interesov v bodočnosti. Vendar se sovjetska vlada že v začetku ni udajala nikakim iluzijam o miroljubnosti buržuazije in je razvoj dogodkov pokazal upravičenost njenega stališča. Sedanjim evropskim vladam ni do upostave najboljših gospodarskih razmer v bodočnosti, marveč še nadalje vodijo politiko nasilja, da bi zadovoljile nenasitni apetit nekoliko vsemogočnih klik. Jasno je, da je morala taka politika dovesti do neuspehov vseh poskusov v Genovi in Haagu. Posledice teh neuspehov so očite: podaljšanje gospodarske bede, progresivno poslabšanje stanja Evrope, odvisnost kontinenta od ameriškega kapitala, globoki socialni potresi in končno neizogibna državljanska vojska. — Dejstvo, da predlog sovjetske delegacije o razorožitvi ni bil niti stavljen na dnevni red genovske konference, dokazuje, da buržuazne države nočejo dati realnih garancij proti napadom na sovjetsko Rusijo, ki je edina vodila politiko pravega miru in reda. — Glede evolucije boljševizma z ozirom na gospodarske razmere je dejal Trocki, da je mišljenje zapada, ki vidi v novi gospodarski politiki Rusije umik boljševikov, napačno. Nova gospodarska politika Rusije je najbolj pravična in v popolnem soglasju z načeli

komunizma. Ta politika hoče izkoristiti kapitalistične metode glede trgovine, njihov način kalkulacije dobička in zgube napram interesom malih producentov in velikih koncesionarjev v svrhu sistematičnega ustvarjanja državne industrije pod kontrolo delavskega razreda. To ni nikako odstopanje od komunizma. Bilo pa je potrebno z ozirom na razmere, v katerih se nahaja svet. Stabilnost naše gospodarske politike temelji na načelih temeljnih interesov delavske države. Tujim kapitalistom je s tem odprto široko polje akcije na neodrejen čas, t. j. dokler ostanejo gospodarji v lastnih državah. Neuspeh v Genovi in v Haagu pomeni začetek epohe posebnih pogodb in pogajanj sovjetske vlade s posameznimi kapitalisti, oziroma kapitalističnimi državami.

Politični položaj.

Zadnja skupščinska seja je bila v petek, sklicala se je in brezplodno zaključila, ker ni bilo kvoruma. Predsednik skupščine je napovedal prihodnjo sejo za mesec september. Tako se je dogodilo, da sta ostala dva najbolj važna zakona nerešena in sicer uradniški zakon in zakon o vojni odškodnini. Med uradničtvom vlada radi tega veliko ogorčenje ter namerava uradniška organizacija podvzeti najbolj energične ukrepe, ki so ji na razpolago.

Določitev konkordata med našo državo in Vatikanom. Dne 7. t. m. se je vršila prva slovesna konferenca za določitev konkordata med našo državo in Vatikanom. Konference so se udeležili minister dr. Krstelj, zagrebški nadškof dr. Bauer, ljubljanski škof dr. Jeglič, djakovski škof dr. Aksamovič, bivši minister in poslanec Ljuba Jovanovič, dr. Grda Angelinovič, dr. Anič in sekcijski načelnik ministra ver dr. Lanovič. S strani sv. Stolice je prisostvoval seji beograjski apostolski nuncij Pelegrineti. Odsotni so bili kotorski škof Učelini, zadrski kanonik Čuka, zagrebški kanoniki Korenič in poslanca Pečanac in Nesorovič. Konferenco je otvoril minister ver dr. Krstelj, ki je pozdravil začetek dela za izvršitev konkordata med našo državo in Vatikanom. Govoril je o »razvoju« tega vprašanja in opozarjal na stvari, ki se imajo še urediti, nato so zborovalci prešli k volitvi. Za predsednika je bil izvoljen Marko Djuričič, za podpredsednika Ljuba Jovanovič in za tajnika Anič. Izvoljen je bil tudi ožji odbor, v katerega sta bila izvoljena Ljuba Jovanovič in kanonik Čuka. Odsotni člani so bili brzojavno pozvani v Beograd. Konferenca je bila ob pol 12. uri zaključena in so bili člani ob 12. uri predstavljeni ministrskemu predsedniku Pašiču.

Kralj in civilna lista. Sedaj, ko vzbujajo izjave kraljeviča Jurja toliko senzacije, se čuje tudi nekaj o kraljevem nezadovoljstvu s Pašičevo vlado. Princ Jurij je označil civilno listo kot mnogo previsoko in beograjsko »Videlo« pravi, da tudi kralj zelo zameri Pašiču to zvišanje civilne liste, ki ne stoji v nikakem razmerju z ostalimi državnimi izdatki. Kralj je še posebej naglasil, da so razlogi, ki jih je navajala v javnosti opozicija proti civilni listi, bili popolnoma umestni in da mu je zelo neugodno, da se na njegov račun delajo namigavanja za čine, za katere je odgovorna edino le vlada. Kakor se govori, je kralj izrazil željo, da se civilna lista znatno zniža. Kraljeva nezadovoljnost je popolnoma razumljiva. Pašič mu je kakor navadno napačno predstavljal položaj, civilno listo je zvišal, meneč, da bo kralj z njo tako zadovoljen, da za druge stvari sploh ne bo imel pogleda. To se ni zgodilo in zato se danes Pašičeva državniška zvezda potaplja.

Za državnega podtajnika v finančnem ministrstvu je vendarle imenovan demokratski kandidat poslanec Popovič. Povodom imenovanja državnega podtajnika v finančnem ministrstvu zahtevajo radikali mesto državnega podtajnika v notranjem ministrstvu, demokrati pa bodo zahtevali mesto državnega podtajnika v ministrstvu za promet. Ta boj za podtajniška mesta v svrhu zastopanja strankarskih interesov je značilno znamenje današnjega režima.

Bolgarija in Bolgari.

Bolgarska javnost.

»L'Echo de Bulgarie«: Grčija že nekaj časa prikuplja svoje čete v Traciji, pred vrati Carigrada. Zdi se, da gre tu za popolnoma izredno in nepričakovano dejstvo. Grčija je prisiljena, da čimprej konča svojo vojno v Mali Aziji, kjer jo je Kemal Paša spravil v anatolsko zagato in ne kaže nobene volje prosi Grčijo za mir. Grška mora še pred to jesenjo končati vojno. S pohodom na Carigrad namerava doseči, da se London in Pariz zainteresirajo za »grško nevarnost«, ki preti Carigradu. V odklonitev te nevarnosti — kakor računa Grčija — pa se bodo morale vesile pogajati z njo in pristati na to, da se Kemal Paša z združenim močjem Evrope prisili na kolena. Zdi se torej, da je »grška nevarnost Carigradu« precej nestvarna.

»Slov o«: Macedonci obhajajo te dni obletnico svoje zadnje velike vstaje iz leta 1903. Letošnja slavnost se vrši pod vtisom globoke žalosti. Mnogoštevilna vpraša-

nja so mirovne pogodbe pustile odprta. Macedonski problem, ki je v preteklosti povzročil toliko skrbi evropski politiki, zavzema med temi odprtimi vprašanji eno najvažnejših mest. Res je, da mirovne pogodbe vsebujejo nekatera določila, ki naj bi olajšala Macedoncem tujo nadvlado. Kljub temu se ta določila dosedaj sploh ne upoštevajo. Balkanski narodi, zmagovalci in premaganci, žele mir. Njihovi interesi jim narekujejo, da se izogibajo vsemu, kar bi moglo pomenjati vir mržnje in sporov. Macedonsko vprašanje je eno teh virov, ako se pravično ne reši. S pravično rešitvijo tega vprašanja postane Macedonija dragoceno sredstvo za zbližanje balkanskih narodov.

»Radikal«: Devetnajst let je preteklo, odkar je zaslužena Macedonija pokazala voljo otresti se tujega jarma. V neenakem boju je podlegla. Evropska diplomacija, ki je edina mogla pomagati junaškemu macedonskemu narodu, je zaprla oči in pustila ta narod v azijskih krempljih. Tekom časa so se menjali dogodki, a svobode ni bilo. Bukareški mir je razkosal macedonsko ljudstvo med Srbe in Grke, kakor živino. Vsi Macedonci si te dni obujajo slavne spomine junakov, ki so z navdušenjem dvignili pred 19 leti zastavo revolucije. Macedonci ne obupujejo, ker prej ali slej bo Macedonija dosegla svojo neodvisnost. Mir in sreča ljudstva to zahteva.

»Zora«: Macedonija je bila razkosana v Bukareštu, da se prepreči v bodoče vsak njen pokret k svobodi. Nejski mir je to potrdil in pustil podjarmiti tudi kraje Strumice, Caribroda in Bosiljgrada. Pred 19 leti je Macedonija dvignila zastavo avtonomije, katero so ji vesile tudi priznale. Razkosana Macedonija je zopet pod jarmom, toda njeno prebivalstvo še ni izgubilo nade; zopet dviga zastavo avtonomije, ki naj sprejme v svoje okrilje vse one nesrečneže, ki so morali zapustiti svojo domovino. Seme vstaje ni zadušeno in Macedonija bo dočkala boljše čase.

»Dene«: Macedonska vstaja je porok, da jo nasilje in teror ne bo uklonilo. Macedonci ne bodo prenehali zahtevati svoje pravice govoriti svoj jezik, moliti Boga na svoj način in živeti svoje svobodno življenje. To naj čujejo oni, katerim je res do trajnega miru in do blaginje težko izkušane ljudstva.

»Dnevnik«: Zastopniki vesil so izjavili, da njihove zahteve glede vojne odškodnine nimajo značaja ultimatum, priznajo pa, da so odnosi med njimi in bolg. vlado znatno zaostreni. Priznamo duh spravljivosti, ki veje iz komunikeja medzavezniške komisije in podrtujemo njena zagotovila, da se bo izvršila revizija njenih zahtev glede plačevanja odškodnine.

»Mir«: Po revoluciji leta 1876 je prišla Gladstonova intervencija in nato osvobodilna vojska, v kateri se je Bolgarija otresla turškega jarma. Macedonski junaki Goce, Dame, Krestu Asenov, Sandanski in drugi so vedeli, da njihova kri ne more osvoboditi Macedonije, toda vera v človečansko pravičnost jih je gonila v smrt. Bili so ogoljufani! Evropa je ostala hladna. Ti junaki so ostali v svetu neznani, toda na njihovih kosteh se je dvignila velika epopeja macedonske vstaje v l. 1903.

»Dnevnik«: Junaki, ki so padli za svobodo in s svojo krvjo zalivali mučniško Macedonijo, ne bodo umrli. Nebo in zemlja jih objokuje in dekleta vpletajo njihova imena v svoje pesmi. Macedonija hoče biti svobodna. Ona ne zahteva drugo, kakor pravico izjaviti se o svoji usodi. Zakaj se ji to odreka?

»Pobeda«: Grški načrt, polastiti se Carigrada, vsebuje več hipotez. Eno pa je gotovo: nikdo ne jemlje namero Grkov za resno in njihove grožnje bodo škodovale predvsem helenskim interesom.

»Nezavisnost«: Nikdo ne more kogarkoli pri siliti na samomor. Če Grška to stori, si je sama kriva. Prvi njen poraz je bil, ko je zadela pri Odesi s svojo vojno ob sovjetske čete. S pohodom proti Rusiji si je mislila pridobiti pravico okupacije Tracije. Toda doživela je poraz: dve njeni diviziji sta bili popolnoma uničeni. Drugi udarec je Grčija doživela v Mali Aziji. Danes bi smatrala Grčija za veliko srečo, ko bi se mogla iznebiti Male Azije. Sedaj so v nevarnosti tudi njene tracijske provincije. Grčija je osamljena: nikdo ji ne pomaga. Francija se nagiblje k Turčiji in Angleži se ne bodo udajali za tuje interese. Če bi Srbija mobilizirala, bi se to zgodilo le za — Solun. Grški narod je gospodarsko uničen in ne želi drugo, kakor mir, čimhitrejši mir.

»L'Echo de Bulgarie« odgovarja na insinuuacije beograjskega »Balkana«, češ, da Bolgarija pripravljajo zarote proti Srbiji: »Mi smo vedno povdarjali, da je časopisje obeh držav mogočen činitelj v obnovi dobrih sosedskih odnosov. In vendar taka pisava in insinuuacija, kakršne prinaša »Balkan« z očitno tendenco, le samo še bolj zapletajo položaj, ki že itak ni jasn.

Svetovna javnost.

Pariški »Temps« priobčuje razgovor z bolgarskim generalnim konzulom v Parizu, rojenim Francozom, o položaju v Bolgariji: Vsi spori očitno izvirajo iz nesporazuma. Zastopniki Francije v Bolgariji so naklonjeni sofijski vladi, toda sklepi so čestokrat delo hujšakačev. Ne more se prikrivati, da se na bolgarskem obzorju zbirajo črni oblaki, kakor tudi zgoraj nad vsemi državami Evrope. Politični boji v Bolgariji so živi, ka-

kor na Balkanu sploh. Ti boji groze razdeliti zemljo v dve fronti. kar je povsem izumetničeno, ker stvarno v Bolgariji ne obstoja razredni boj. Padec valute in porast draginje povzroča vladi težke skrbi in velike stroške. — Druga nevarnost pa je v dogodkih v Traciji in Macedoniji. Treba povdariti, da niti Macedonci, niti Bolgarija ne mislijo na prisvajanje Macedonije. Zahtevajo pa upravičeno avtonomijo Macedonije, v kateri bi se vpoštevale pravice raznih narodnosti: Turkov, Grkov, Kucovlahov, Albancev, Judov in seveda tudi Bolgarov. Ta avtonomija Macedonije pa bi se mogla uveljaviti samo v okviru federativne države. — Bolgarska vlada vodi iskreno politiko sprave in sporazuma s sosedi. Bolgarija je marljiva, nizna in stalno te rpredstavlja dragocen element reda in stalnosti v istočni Evropi. Zato zasluži v polni meri odgoditev in ublažitev določil o odškodnini v smislu čl. 122 nejske pogodbe.

«Manchester Guardian» prinaša sledeče misli bivšega srbskega poslanika v Londonu in zastopnika SHS v reparacijski komisiji Boškovića: Upati je, da se bode vprašanje četaških vpadov rešilo v neposrednih pogajanjih med balkanskimi državami. Če ta pogajanja ne bodo uspela, se bo morala baviti s tem vprašanjem Zveza narodov in podvzeti mere v varstvo prizadetih meja. Bolgarske narodnostne manjšine v Jugoslaviji pa sploh ne obstajajo (?).

«Srpski književni glasnik» objavlja članek našega poslanika v Atenah Balugdžića, v katerem se pravi: Problem morskih ožin za nas nima neposredne nevarnosti, vendar pa vsebuje znaten političen interes. Ni namreč vseeno, kdo bodi pokrovitelj morskih ožin. Položaj Bolgarije je težak. Ona bo storila vse, da ublaži ta položaj in se izvleče iz osamljenosti. Njena zahteva za izhod na Egejsko morje ima resno oporo pri velesilah. Beograjska vlada nima ničesar proti tej zahtevi.

Bolgarske vesti.

Macedonski problem. Žurukov, zastopnik federativnega društva Macedoncev, je brzojavil iz Londona, da je mednarodni kongres za mir sklenil resolucijo, v kateri se zahteva ustanovitev neodvisne macedonske države in vrnitev izbeglih pod pokroviteljstvom Zveze narodov.

Po svetu.

Oklic nove italijanske vlade. Factova vlada je povodom svojega nastopa izdala oklic, v katerem naglašja, da se morajo v sedanjem trenutku združiti vsi duhovi v službi domovine. Vsi državljani brez izjeme morajo spoštovati zakone in vsakršne lastne interese žrtvovati interesom skupnosti. V tem duhu bo usmerila svoje delo vlada in v tem delu ji morajo zaupati delavni sloji. Noben program ne more živeti kake izjeme, zato morajo agitacije, ki spravljajo v nevarnost mir, prenehati. Država se bo mogla zaneseti na delo tistih, ki vodijo, le tedaj, ako bo vsem krojila enako pravico. Druga Factova vlada, ki je napovedala močno roko, je pa ob štrajku pokazala, da je nasproti fašistom prav tako brez moči, kakor je bila prva. Fašistične voditelje je sprejemala ter jemala njihove izjave na znanje. Generalni štrajk je bil sicer brezuspešen, pa tudi parlament, ki je tako vlado sestavil, ni svojega imena vreden.

Fašistovski teror po italijanskih mestih. Italijanski fašisti nadaljujejo s svojimi represalijami. Nekatera italijanska mesta izgledajo kot pravcata bojna polja. V Milanu so hoteli komunisti preprečiti, da se poda delavstvo na delo, nakar so fašisti prisilili socialistične mestne zastopnike, postavili komisarija in izpraznili mestno posvetovalnico. Se istega dne, ko se je doigralo ravnokar omenjeno nasilje fašistov nad socialisti, so se razvzele po Milanskih ulicah srdite borbe. Fašisti so požgali in razbili več delavskih domov. Pri pouličnih pobojih so se posluževali fašisti bomb in ranili več oseb. V Genovi se bijejo boji s strojnicami. V Parmi se nadaljuje stavka, delavstvo se je po ulicah zabarikadiralo, da se na ta način ubrani pred napadi fašistov. Parmški mestni prefekt je predal svojo oblast vojaškemu poveljstvu. V Ankonu so razmere zelo napete, fašisti so razbili dva železničarska doma. V Meegiji so razrušili fašisti rudarski dom. V Gorici so vdrli komunisti oboroženi s strojnicami v mesto. Fašisti razglašajo, da so v zadnjih dneh razrušili v 34 mestih delavske in železničarske domove.

Konferenca Zveze narodov v Ženevi. Dne 24. septembra bo zborovala v Ženevi Zveza narodov, da reši važna vprašanja. Vprašanja, ki pridejo pri tej priliki na dnevni red, so po največ ekonomskega, finančjskega in političnega značaja. Na tokratni ženovski konferenci se bo tudi obravnavala zadeva: Ali se naj sprejme Madžarsko v Zvezo narodov? Naša vlada je že imenovala delegate, ki bodo zastopali našo državo v Ženevi.

Angleška politika napram Turkom. Lloyd George je branil v spodnji hiši, govorec o orientalskem vprašanju, dosedanje angleško politiko napram Turkom. V svojem govoru je George spomnil na postopanje Turkov l. 1914. S svojim postopanjem je ravno Turčija zakrivila zlom Rusije in Rumunije na škodo onih narodov, ki so branili turško carstvo. Medzavezniški komisariji so svojčas priporočali, da zasedejo Grki Smirno. Vsa dosedanja pogajanja za mirno rešitev spora med Turki in Grki so se razbila vsikdar radi turške nepopustljivosti. Turki so vedno zahtevali, da morajo Grki predvsem izprazniti vse zasedeno ozemlje in potem so še le mogoca mirna medsebojna pogajanja. Zavezniki branijo sedaj Carigrad proti Grkom in bodo zastavili ves svoj vpliv in moči, da preprečijo vsako vojno operacijo za posest Carigrada. Zavezniki bodo zahtevali odslej znanprej od vsake turške vlade najsolidnejše garancije.

Rusija za Carigrad. Po vestih iz Moskve se je sovjetska vlada odločila storiti potrebne korake, da se pri reševanju vprašanja dardaneljskih morskih ožin čuje tudi njen glas. Vprašanje morskih ožin pri Carigradu je zlasti za Ukrajino prevažno, da bi mogla Rusija dopustiti rešitev brez nje.

Razmere med Rusijo in Japonsko. Japonska vlada izvaja, da hoče izprazniti Sibirijo in stopiti z Rusijo v trgovske stike. Da se uredijo razmere med Rusijo in Ja-

ponsko, se je sestala posebna konferenca diplomatov v Harbinu. Japonci pa bodo odpoklicali svoje čete iz Sibirijske, ne oziraje se na to, ali bo imela konferenca v Harbinu kak uspeh ali ne.

Beleške.

Naš konzul. Sobotni «Slovenec» prinaša to-le pismo iz Celovca: «To je res škandal, da so nam poslali takšnega gospoda. Resnično ne vem, ali nimajo sposobnejših ljudi, ali pa tako delajo v Belgradu s premislekom. V Celovec bi naj bili poslali — in to smo tudi pričakovali — kot konzula Slovenca, ki tukajšnje razmere pozna in ki more sam govoriti z ljudstvom. Nemščino zna le slabo, slovenščine pa noče poznati. Znani so nam slučaj, da gospod konzul ni hotel s Slovenci slovenski občeštevati in da so morali govoriti nemški. A ne samo to. Zgodilo se je tudi, da je Slovenec, ko so začeli govoriti slovenski, podil iz pisarne z besedo «marš!» Od vsakega, ki prihaja v njegovo pisarno, zahteva, da stoji pred njim «habt acht!» In če mu ni kaj prav — zgodi se to večkrat — že vpije svoj «marš.» Trgovci in rokodelci, ki so delali zanj, so mi pripovedovali sami, da se jim je to zgodilo. Z njim nočejo imeti nikakšnega posla več. Zahteval je od njih tudi, da mu prinesejo račune v cirilici, kakor da bi jo tukaj kdo poznal. Kar mu računajo, nikdar noče dati; vedno manj.» — V Celovcu se takim osebam in maniram še čudijo, ker nimajo prilike, da bi spoznali celo vrsto enakih in podobnih, ki se nam doma predstavljajo na vseh koncih in krajih. — «Naši konzuli» — to je posebno poglavje, ki je toliko pripomoglo do našega posebnega «ugleda» v inozemstvu.

Zadeva prince Jurija. Poslanec Andjelič, ki je sicer član demokratskega kluba, pri tem pa velik nasprotnik Svetozarja Pribičevića in današnje taktike demokratske stranke, je v zadevi kraljeviča Jurija stavil interpelacijo na ministrskega predsednika Pašića in na vojnega ministra. Zadeva kraljeviča Jurija je predmet živahnega razmotrivanja v vseh političnih krogih in v javnosti. On je že lansko leto poslal vladi in predsedništvu narodne skupščine pismo, v katerem je zahteval, da se njegov položaj kot član kraljevske hiše končno uredi in da se mu iz dohodkov kraljeve rodbine nakaže za dostojno življenje primerna svota. Obenem je sporočil vojnemu ministru, da odlaga čast, biti še nadalje član oficirskega zbora naše armade. Interpelacija navaja tudi kraljevičeva pisma in razni beograjski listi so vse to posneli. Policija je nastopila proti temu z neko prav posebno cenzuro. Eni listi so morali v objavljenih pismih izpustiti po nekaj besed in stavkov, drugim so bile pa dotične številke zabranjene. Eno kraljevičev izjavo smo itak že posneli po beograjskih in zagrebških listih, namreč — da zahteva princ Jurij svojo apanažo iz kraljevske civilne liste, češ, da je dovolj visoka in da ne mara takih prispevkov za svojo osebo, ki bi znova obremenili narod, druga izjava pa kroži sedaj po listih ter pravi, da se princ zavaruje pred sumničenjem najmanjšega političnega značaja njegovega prihoda v Beograd. Končno spominjamo naše čitatelje, kako je nedavno beograjska vlada drzno ovrгла obstoj kraljevičevih pisem. Ali je mogoče še kaj verjeti Pašićevi vladi?

Golobi — pismo noše. Stara navada je že, da se v dobi kislih kumar prinašajo po listih raznovrstne pripovedke in raznovrstni čudni dogodki iz celega sveta in življenja. V Beogradu, v tem slavnem mestu raznih «specialitet» so pa prišli vladni listi na posebno novost — golobov — protidržavnih pismo noše. Po novih vesteh naj bi bila naša država polna takih golobov. Beograjska «Komanda mesta» jih je polovila celo množino in nosili naj bi vsem «protidržavnim elementom» tajna, šifrirana poročila z lističi na nogah, samo, da se te šifre ne dajo razvozlati in tako postanejo ta razkritja samo posebna beograjska specialiteta, kakor marsikaj drugega.

Dnevne novice.

Stirnaesetletnico mašništva praznujeta v lavantinski škofiji letos č. gg. Pajter Janez, župnik v St. Rupertu v Slov. gor., in Ilesič Josip, vpokojeni župnik, sedaj v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Še na mnoga, srečna leta!

Sv. birma v naši škofiji se bo delila od 25. avgusta naprej v dekanijah: Laško, Skale, Dravsko polje in Ljutomer. Dnevi sv. birme in župnije, v katerih bo sv. birma, se naznanijo pravočasno.

Minister Pucelj se oddihavlja. «Narod» poroča, da ostane minister Pucelj tri tedne na oddihu v Sloveniji, kjer bo stopil v stik s svojimi ožjimi političnimi prijatelji. Čas in kraj teh stikov bo objavil «Narod» in ne «Kmetijski list». G. Pucelj ne bo več prirejal shodov, ker jih ne more radi pomanjkanja poslušalcev, ampak bo iskal še samo stike. Puceljev oče dr. Kukovec prireja politične razgovore pri pogrnjenih mizah, njegov sinko — samostojni Pucelj pa politične stike. Politični demokratski razgovori in slabostojni politični stiki — to je moč in razmah naših naprednih elementov. Da pa bo g. Pucelj objavil čas in kraj svojih političnih stikov v «Narodu» in ne v «Kmet. listu», pa nas sila k sumu: Kaj ko bi se bil g. Pucelj prelevil iz samostojnega seljaka v — radikalnega ministrskega dobičkarja?

Nazadnjaški klerikalizem bodo vsliknili liberalni listi (Naprej, Jutro, Nova doba...), ko bodo brali, da je «Akademija mednarodne zgodovine» v Parizu imenovala častnim članom salezijanskega duhovnika Antona Molan, provinciala salez. misijonov v Matto Grosso (Patagonija) in ga obdarovala z zlato svetinjo za njegove študije o indijancih «Bororos». — (Uredništvu v dokaz prilagamo izrezek iz salezijanskega vestnika 1912. stran 520).

Potne olajšave na progah Celovec—Maribor—Ljutomer. Glede prometa na progah Graz—Maribor—Dravograd—Bleiburg—Klagenfurt, dalje Zeltweg—Lawamünd—Dravograd—Bleiburg—Klagenfurt in Maribor—Spielfeld—Radkers-

burg—Ljutomer je bil sklenjen sledeči sporazum: Potniki so pri tranzitu na imenovanih progah oproščeni obveznosti potnih listov in vizuma. Zadosluje jim kot potni dokument le potrdilo občine ali potrdilo politične oblasti ali državnega policijskega urada. Tako potrdilo ni potrebno v slučaju, da ima potnik pri sebi veljavni, četudi nevidirani potni list ali kako uradno legitimacijo s sliko. Taki potniki ne smejo zapuščati vagonov v tranzitni državi.

«Ker se vedno niso vsi v redu prijavljeni», naroča socialni oddelek župnim in občinskim uradom natančen popis in rodbinski opis vseh vojnih invalidov, vdov in otrok-sirot, da se morejo nakazati ustavno zajamčeni doneski za njih podporo in prehranitev. Popisani so ti vsi že mnogo-krat po občinah in orožništvu in sodnji — vzrok bede so le v Ljubljani prazne kase. Vsak belič mora v Beograd, da tam razpolagajo z našimi davki po svoje. Samostojni, sedaj «gospodarski» — to je tudi en vspeh vaše centralistične duše. Pa roka roko umiva, kaj ne?

Pristojnost staršev zakonskih kakor nezakonskih želi država opravičeno, da se vpiše pri krstu oziroma rojstvu v rojstno knjigo. Da more voditelj matic to storiti, je neko glavarstvo potom občin ljudstvo naročilo, da mora nezakonska mati pred vpisom krsta z uradnimi listami izkazati svojo pristojnost župnemu uradu. Sličen ukaz naj izdajo še druga glavarstva. Raztegne pa se naj tudi na zakonske očete ta analog. Mnogo poznejših poizvedb in pisarij in preklarij med občinami bo izostalo.

Repatriacijo, uvažanje vojnih in predvojnih avstro-ogrskih državnih zadolžnic ali obveznic je sedaj vendar enkrat dovolil ministrski svet z odlokom D Br. 10.840 z dne 12. maja 1922. Kdor ima v kaki avstrijski banki shranjene vrednostne listine in želi iste dobiti nazaj domov čez mejo, mora po navodilu dotičnega denarnega zavoda zaprositi na Dunaju pri zveznem ministrstvu za finance privoljenja za izvažanje zadolžnic v našo državo. V Avstriji so se vsa ta leta obrestni avtomatično pripisovale na korist deponenta ali založnika obveznic.

Južna železnica bo 15. t. m. povišala tarife za osebe in blago. Južna železnica izjavlja, da je primorana povišati tarife in bo višino poviška tarifov pravočasno objavila.

Iz Slovenske Bistrice. Lani o Božiču sta z drugimi rekruti zapustila svoj dom brata-dvojčka Lojzek in Anton Vehovar iz Spodnje Ložnice. Bila sta vzorna mladeniča, oba Orla. Pa ni jima bilo določeno skupaj služiti pri vojaki; Lojzek se odpelje v Cetinje, Anton pa v Knjaževac. Pri vožnji se oba prehladita in zbolita. Lojzek umre v Cetinju koncem suša. V istem času pošljejo bolanega Antona na dopust na dom — v postelj. Umrl je tudi on 3. avgusta. Tako imamo zopet dve novi žrtvi lanskega zimskega rekrutovanja. — Pretečeno nedeljo se je vršil pogreb Antona; bil je čez vse veličasten. Poleg Orlov in vojaštva ga spremlja k zadnjemu počitku nešteta množica ljudstva. Naj počiva v miru. Vrlji Vehovarjevi hiši pa naše srčno sožalje! —

Katoliški shod. O katoliškem shodu, ki se je vršil dne 22. in 23. julija v Konjicah, so prinesli tudi nasprotni listi, zlasti Tabor in Nova doba obširne dopise. Zato moramo iti dotičnim dopisnikom hvaležni, ker so na ta način zvedeli, da sijajne katoliške manifestacije tudi naši nasprotniki, kar jim vsaj škodovalo ne bo. Vendar pa se nam zdi potrebno, da k dopisu, ki je izšel v Taboru in Novi dobi, dodamo nekoliko pripomb. Dopisnik trdi, da je videl na dan shoda ležati marsikatero žrtev premočnega konjiškega vina za plotovi trških vrtov. To je čisto navadna laž, vredna dopisnika Taborjevega in Nove dobe. Po zatrdilu in priznanju vseh nepristranskih opazovalcev je potekel katoliški shod v najlepšem redu, brez vsakega pijančevanja in razgrajanja. Očividno je zamenjal dopisnik udeležence katoliškega shoda z družbo okoli konjiškega Sokola, v kateri se pijančuje in razgraja, kakor daleč na okoli ne. — Dopisniku se je zdelo skupina županske zveze prekratka. Povemo mu, da so se nahajali v njej skoro vsi župani konjiškega okraja s svojimi odborniki, ker so vsi ti obenem pristaši SLS, radi tega ste bili obe skupini združeni. Ravno to je dalo katoliškemu shodu oseben sijaj, da so moške nastopili v tako ogromnem številu. Seveda, to ni bilo po volji Taborjevemu dopisniku. Dopisnik ni mogel drugače, kakor da pogreva v svojem dopisu obrabljene laži o «nemškutarsko-klerikalni koaliciji» v konjiškem trgu. Slišal je, da se v njej nekaj krha in poka. V tej «koaliciji» se ne more krhati in pokati iz enostranskega razloga, ker je nikoli ni bilo, pač pa se krha in poka že dalj časa v glavi lažnjivega dopisnika liberalnih listov, tako, da se je v resnici bati najhujšega. — Liberalnemu dopisniku tudi ni po volji, da je katoliškemu shodu predsedoval gospod Franc Gologranc, trški župan. Blati ga in ponižuje, vendar vse to pade na lažnjivega dopisnika nazaj. Gospod Franc Gologranc živa vsled svojega požrtvovalnega, pravičnega in nepristranskega dela za javni blagor trške občine spoštovanje, tako, da ga nikdar ne dosežejo klevete nasprotnikov. Dopisnik je tudi slišal, da je tukajšnji tovarnar «poravnal ves ogromni deficit katoliškega shoda». Radi verjamemo dopisniku, da sliši v svojih svetlih trenutkih travo rasti, vendar o kaki poravnavi «deficita» od gosp. Lauricha ni mogel slišati, ker je gola izmišlotina. V omenjenem dopisu se tudi trdi, da je bilo udeležencem katoliškega shoda prepovedano zahajati v gostilni Narodni dom in Sutter. Tudi to je čisto navadna laž. Dalo bi se še veliko pisati, kako so konjiški jedeesarji poparjeni vsled sijajno uspelega katoliškega shoda, toda, za danes naj to zadostuje. Prihodnjč kaj več.

Pogoji za vsprejem v Akademski kolegij. Akademski kolegij naznanja, da so potrebni za vsprejem v kolegij sledeči minimalni študijski uspehi: 1. Filozofi predložijo kolokvijsko izpričevalo iz glavnih predmetov dotične stroke koncem vsakega semestra po tri z redom vsaj «prav dobro» (8—7 točk) ne oziraje se na število ur. Kdor ima samo en glavnih predmet (poleg stranskih), predloži a) vsa tri kolokvijska izpričevala iz glavnega predmeta ali b) dva iz glavnega predmeta in enega iz stranskih ali pa v izjemnem slučaju c) eno kolokvijsko izpričevalo iz glavnega predmeta dotične skupine in dva iz stranskih. Koncem petega semestra pa filozofsko pedagoški predizpit z redom «prav dobro» (8—7 točk). 2. Juristi predložijo vsak semester kolokvijska izpričevala iz izpitnih predmetov in sicer v obsegu 8 tedenskih ur ali pa izkazilo o najmanj dvehurnem seminarju plus gurnem kolokvijsku iz izpitnih predmetov. Minimalni kalkuli je «prav dobro» (8—7 točk). Koncem tretjega semestra je predložiti izpričevalo o pravnozgodovinskem državnem izitu, koncem osmega semestra pa izpričevalo o drugem državnem izpitu. 3. Medicinci olagajo koncem prvega semestra: kolokvij iz anatomije plus kolokvij iz kateregakoli

sledečih predmetov: sekcije vaje, kemije, biologije ali fizike. Koncem drugega semestra: rigoroz iz fizike ali iz biologije. Koncem tretjega semestra: rigoroz iz biologije ali iz fizike, tako da ima vsak medicinec koncem tretjega semestra rigoroz i iz fizike i iz biologije. Koncem četrtega semestra: rigoroz iz kemije ali anatomije ali fiziologije ali iz biologije. Koncem petega semestra: ves prvi rigoroz (obstoječ iz vseh šest predmetov). Minimalni kalkuli je pri kolokviju 7 točk, pri rigorozu pa vsak poizkušen red. 4. Tehniki predložijo koncem prvega leta (II. sem.) kolokvijska izpričevala iz dveh predmetov prvega reda svoje stroke in iz dveh predmetov drugega reda. Koncem drugega leta (IV. sem.) kolokvijska izpričevala iz štirih predmetov prvega reda svoje stroke in iz štirih predmetov drugega reda. Koncem petega (za sedaj pa tudi še šestega) semestra mora imeti vsak tehnik prvi državni izpit plus kolokvij iz vsaj še enega predmeta tretjega letnika. Prosilce za kolegij, ki nimajo navedenega minimuma, bo načelstvo brez izjeme odklonilo.

Iz Dravske doline.

Zlato poroko, petdesetletnico srečnega, blagoslovljenega zakona sta 9. avgusta v Ribnici obhajala z zahvalno službo božjo v krogu svojih vzornih otrok in vnukov vzgledna krščanska zakonska Peter in Marija Mori, kmeta v Jančevskem vrhu. Sosedji želimo spoštovanemu, dobremu paru pozlačen večer delavnega, pobožnega, Bogu in cerkvi posvečenega življenja do skrajnih mej človeške usode.

Gospodarsko stranko že prav pridno priporočajo po Dravski dolini, na Pohorju in na Radlu nam doslej kot liberalci znani gospodje kmetje in gospodarji. Novo ime je le ovčja koža za volčji kozuh. Tem gospodom je ljuba vsaka kvarna stranka kakor pa kmetu in delavcu, uradniku in obrtniku edino pravična stranka krščanskega, vernega ljudstva. Volilci, pozor! Pred volitvami poslušajte svojo vest, vprašajte svojo pamet!

Samostojna koruza za najubožnejše sloje je srečno priurala tudi v Dravsko dolino. Blizajo se najbrž res kake volitve. Vedite pa volilci, če vam to koruzo ponujajo za par kron ceneje, da razloček v ceni veletržci niso šenkali, niti ga niso iz svojega žepa doplačali samostojni poslanci, kandidati ali — priganjaci — vsi ti rabijo za koruzo le vaše glasove ob volitvah. Ceno za koruzo pa vlada poravnava iz vaših davkov. Zapomnite si to ob skledi samostojnih žganec ali turške župe — po zaslugi samostojnih nezabeljenc.

Strogi pasji zapor, živali torej z nagobčnikom in privezane, je slovenjgraško glavarstvo zaradi slučaja v Pamečah razstegnilo tudi na marenberški okraj, tedaj vključeno do Kape in St. Ožbalta. Vprašamo: Jeli bilo tako daleč tega neobhodno potrebno? Vprašamo, jeli za žival v tej suši in vročini koristno, primerno? Ni li marveč za iste škodljivo in nevarno? — Sicer pa: Priblizuje se doba jesenskega lova. Kaj ne, gospodje najemniki?

Zaradi slučajev griže je izdalo slovenjgraško glavarstvo na vse javne oblasti poziv ljudstvu in krčmarjem za posebno paznjo in snago. V gostilnah ne sme biti na mizi nastavljenega peciva. Pred in po jedi si naj vsakdo umije roke itd.

Kraljev in kraljičin pozdrav obmejnemu prebivalstvu z zahvalo za poročni dar (konjsko vprego s srebrnom okovano, delo mariborskega mojstra Kravos) sporoča s posebno okrožnico vsem občinskim predstavništvom in župnim uradom slovenjgraški okrajni glavar. Iz marenberškega okraja so bili kot zastopniki ljudstva na Bled pozvani gg. župan Jos. Strabegg, Kapla, posestnika in lesotrčca ing. Franc Pahernik in Peter Mravljak, Vuhred, ter graščak in industrijalec Milan Lenarčič, Ribnica na Pohorju.

Marenberg. Prvo javno prireditev s tombolo, petjem, igro in predavanjem priredi tukajšnja podružnica Jugoslovanske Matice v Marenbergu v nedeljo, dne 8. oktobra pop. Iz sosednjih hribov in dolin, gora in planin prav lepo vabljeno! Ker se družijo s rjetno podučna stran, udeležite se v narodno korist v obilnem številu.

Dravograd. Katoliški shod za Mežiško, Mislinjsko in Dravsko dolino bo na malo Gospojnico 8. septembra pri Sv. Križu. Cerkevna govornika profesor dr. Rožman in župnik Hornböck. Odhod v svečanostni procesiji iz Dravograda po sv. maši ob 8. uri.

Iz Ptujja.

Pirkmajerjada. Dosedaj se je vršila cela vrsta mnogoštevilno obiskanih katoliških shodov, toda na nobena ni politična oblast smatrala za potrebno in umestno pošiljati svoje oficijelne zastopnike. Sicer pa nas uporaba pravice politične oblasti v tem oziru pušča popolnoma hladno. Pribiti pa moramo, da je zglasni okrajni glavar dr. Pirkmajer glede tega napravil izjemo iz očitne «naklonjenosti» napram katoliškemu gibanju. Na katoliški shod je poslal svojega zastopnika g. komisarja Forčesina, ki je pridno beležil govore naših gospodarjev poslanec za — kakor se trdi — policajdemokratske liste.

Dvojna mera gospoda glavarja Pirkmajerja. Župan kmetske občine iz ptujškega okraja poroča: Preteklo tedne je v Ptujju obgrizel stekel pes obgrizel tri ljudi. Tako nam je razglasil gospod glavar, ali zelo čudno je, da v Ptujju nimajo strogega pasjega zapora. Če se v kmetskih občinah samo sliši, da je bil v tej ali oni občini stekel pes, že imamo mesec in mesec strog zapor in občinske blagajne morajo plačevati za «obiske g. konjedera» lepe svote. Mi smo g. glavarju prav hvaležni da skrbi za naše ljubo zdravje in varnost, radi se tudi pokorimo njegovim očetovsko modrim odredbam, toda naši psi niso več tako pohlevni. Ti naši kmetski psi pravijo, da morajo čuvati domove, da so itak s svojimi gospodarji-kmeti vred zaostavljeni za mestnimi inčeki in drugimi ljubljenci. Zato protestirajo proti temu, da svojim prijateljem in somišljenikom na ljubo gospod glavar daje toliko prostosti mestnim psičkom, za nas pa ima samo nagobčnik. Je pač menda mišljenje gospoda glavarja glede psov ravno takšno, kakor o ljudeh: Demokratski mestjanom in njihovim psom ugodnosti, udobnosti in svobodo, ljudstvu in njegovim psom pa nagobčnike in batine.

Napravite red pri svojih uradih! Župan iz ptujškega okraja nam poroča: Oseba iz občine je bila radi nedovoljene kupčevanja obsojena na denarno globo. To globo je morala po občinskem uradu odposlati na glavarstvo; toda

povrh so jo čez neka časa zopet tirjali in morala je isto globo zopet plačati. Ko se je izkazala pomota, ali bolj: malomarnost pri ptujskem okrajnem glavarstvu, so drugič plačano svoto vrnili preko občine obsojenki. Županstvo je imelo nepotrebne pisarije in stroške ter maloprijetna posredovanja. Mi bi pač upravičeno želeli: 1. da ima gospod glavar v svojih uradih red, da se plačane globe ne bodo zopet iztirjevale, 2. da bi kaznovanci lahko plačali naravnost, da županstvo še nima nepotrebnih poslov biričev in poštarjev.

Iz Maribora.

Odlikovanje. Sedaj je vlada iz zaostale stare zaloge vrgla v Slovenijo čedno število svetosavskih odlikovanj. Na to dejstvo bi se sploh ne ozirali, ko bi med odlikovanimi tudi ne bil g. okrajni glavar dr. Srečko Lajnšič v Mariboru, ki je res v mnogem oziru zaslužen, nepristranski in obče spoštovan uradnik. Njemu veljajo naše čestitke. Kakšni pa so ostali odlikovanci, pa zadoštuje omeniti ptujškega okrajnega glavarja dr. Pirkmajerja, ki je znan zlasti iz ogabne takozvane Peskove afe-re, radi katere je najbrže tudi dobil odlikovanje, sicer bi mu ga bili pripeli v to zapleteni — učitelji.

«Tabor», g. dr. Pavel Turner in restavracija Tegetthoffovega spomenika. Pred par dnevi je «Tabor» nekvalificirano napadel g. dr. Turnerja, znanega rodoljuba in naprednjaka, ki je dal vzpodbudo za vpostavitve Tegetthoffovega spomenika. Predvsem je treba konstatirati, da je narodna zavest g. dr. Turnerja neoporečno priznana v vseh akademskih in rodoljubnih krogih, da svoje slovenske narodnosti ni tajil nikdar, tudi ne kot vzgojitelj princev in članov visoke aristokracije, torej je najmanj ali vsaj tako patentiran Jugoslovčan, kakor gospodje okoli «Tabora». G. dr. Turner je — kolikor nam je znano — želel vpostavitvi Tegetthoffovega spomenika pritisniti pečat našega nacionalnega odpora proti Lahom. Če Tegetthoff, kateremu kot sinu našega mesta dolgujemo priznanje, ne bi pri Visu zadal laškemu pohlepu, ki je stegal svoje prste po jadranski obali, — smrtnega udarca, potem danes Dalmacije ne bi mogli uvrščati med bisere, ki krasijo krono Karadžordžević. Dalmacija, ugrabljena leta 1866 rajni Avstriji, bi bila nedotakljiva last naroda z «2000letno kulturo». Razumljivo je, da Tegetthoff v tistem času svojega besa proti Italijanom ni mogel dokumentirati drugače, kakor v osebi avstrijskega admirala in kot Avstrijec. Njegova biografija dokazuje, da je Tegetthoffa odlikovala ena poteza, to je bilo sovraštvo proti Italijanom. Vse drugo je za nas postranska stvar. Mi se g. dr. Turnerju, ki gotovo ni naš pristaš, v polni meri pridružujemo. Vpostavitve Tegetthoffovega spomenika naj bi bilo zadoščenje za nekulturni vandalizem, s katerim so vročevrve butice v dnevih preobrata spacificale lepo lice našega mesta. Ob enem naj bi se v tej proslavi zrcalil ves gnjev severne Slovenije, ne glede na narodnost, proti skupnemu sovragu. Radikalizem, ki ga pridigujejo gospodje taboriti, diši močno po fašizmu, saj so celo zapretili, da se lepa misel g. dr. Turnerja ne sme vse dolje uresničiti, dokler so onj (in nekaj fašistovskih razgrajčev) v Mariboru. Če bi nas vodile teorije taboritov, bi moral v Zagrebu izginiti Jelačić, ki je bil tudi avstrijski vojskovodja, izginiti bi moral tudi pesnik Preradović, ki je bil tudi avstrijski oficir itd. Po nazorih taboritov bi v Parizu ne smel več stati spomenik Napoleona, saj je to očitna žalitev republikanskih čuvstev. Na Dunaju, v osrčju avstrijske republike, v gnezdu zavedne rdečkarije, stojijo spomeniki davne prošlosti še danes in nikomur, zlasti kulturnemu človeku, ne pade na um, razbijati dragocena dela umetnosti. Zakaj pa v svojem radikalizmu ne svetujete odstranitve Tappeinerjevega spomenika? Kdo je storil — ali namenoma ali namenoma, je postranska stvar — več za južne Slované, ali Tapeiner, župan nemškega Marburga, ali pa Tegetthoff, zmagovalac pri Visu? Kaj pa Kernstockstüberl z verzij najstrupenejšega sovražnika Slovencev? Sobica, posvečena spominu človeka, ki je pel: «Lieber rauchgeschwätzte Trümmer, als ein windisch Maribor», je zbirališče demokratskih korifej, ki odlagajo v «Taboru» svoje duševne proizvode. Tu čistite! «Kerndentsch bis in den Tod», te besede Vas pri polnih kozarcih nič ne motijo, pač pa udrihate po človeku Vašega mišljenja, ker je želel izbrisati sledove našega vandalizma!

«Taborov» šovinizem je zopet v najlepšem razmahu. Od Tegetthoffa prehaja na razne zaostale nemške napise, prislужkuje, kako govorijo med seboj uradnice v Jadranski banki in njegov «popotnik» je še iztaknil na neki trgovini napis «pri Stajercu». To je posebno strašno! Kdo je to? Ali bivši Orniog «Stajercu», ali «Stajerski separatizem», ali «dežela Stajerska», ki je ni več? «Tabor» in njegov «popotnik» ne vesta odgovora, ker pa mi vemo, da se pri «Taboru» tudi na stajersko separatistično struno rado udari, če gre to v račun, bi svetovali trgovcu, naj v slučaju, da reflektira na «Taborovo» dopadenje, prekroji svojo mešano trgovino v napis «pri mariborski oblasti».

Gjuro Džamonja je ustanovil v Mariboru Gospodarsko stranko. JDS bo baje Džamonjevce samo «podpirala». To se pravi, da je JDS v likvidaciji, dasiravno sta jo prišla reševati sama dr. Kukovec in Spindler. Glavni «maherji» Gospodarske stranke so: Džamonja, Šostarič, Tonejc in neizogibni — Weixl. Tudi Nemce bi Džamonja rad vlovil, pa do sedaj še ni imel sreče. Vsak do ve, da demokrat ostane demokrat, magari, da vsak mesec spremeni svoje ime.

Kričeč slučaj kulturne sramote in trdosrčnosti. V ponedeljek zvečer se je dogodil. Scenerija: V jarku ob kamniški cesti blizu vinorejske šole leži ženska, sama kost in koža nalik sliki ruskih sestradancev, na videz v zadnjih izdihljajih, okrog nje pa cela gruča živo in razvneto debatirajočih žensk, vse zmerja, kliče in raz-

motriva o tem, kdo naj bi pomagal, kam reva spada, zakaj se plačujejo davki itd., samo revo prijeti in položiti nekam pod streho noče nobeden. K sreči se je znašel neki privatni uradnik, ki je energično zahteval od policije, da nekaj ukrene, na slučaj pa opozoril g. novinarja Pirca. Ta se je takoj podal na lice mesta, posrečilo se mu je, ugotoviti identiteto nesrečne ženske, prošnje in rotnje okrog stoječe gruč, naj bi jo spravili nekam pod streho, so ostale pa brez uspeha. Sami izgovori: nimam kam, če je ne sprejmejo bolnice, oblasti, kako naj jo sprejemem jaz? — če mi umrje v hiši, kdo mi plača sitnosti in stroške? — ne morem, ne morem... Reva je Amalija Sterger, stara 32 let, iz Maribora, služila je v Gradcu, zbolela je na raku, iz graške bolnice so jo pa poslali v mariborsko, ker sem spada. Tu je zbolela še na vnetju rebernice, ležala je štiri mesece, končno so pa še vso bolno, iznemoglo postavili na cesto — vsled redukcije bolniškega staleža. Mestni fizikat ji je naklonil mesečno podporo — 150 kron, s tem je dobila neko zavetišče v Melju, kjer pa tudi niso hoteli, da jim umrje v hiši, in postavili so jo v ponedeljek zjutraj na cesto. Reva se je vlekla k nekemu znanemu gospodu blizu Ljudskega vrta, da ga prosi pomoči. Dobila je — 40 kron, vlekla se je nazaj ter se zgrudila v jark. In tu je ležala od 6. ure zvečer pa do desetih, ko so okrog nje zborovali, tarnali in zabavljali radovedneži in ko se je tudi na policiji vršilo dolgo posvetovanje, kam naj se reva spravi. Če se konj zgrudi na cesti, takoj vedo, kam z njim, niti pol ure ne bo ležal, za človeka pa ne vedo, ne kod ne kam. Policija je končno odločila, naj se poskusi z bolnico, če tam ne bo nič in če se ne najde kak zdravnik, preostane samo še policijski zapor — škan-dalozni «hotel Graf» za zadnje ure uboge žene, zapuščene in zavržene od celega sveta, ki jo je samo izrabljaj, ki ji je samo jemal in prav nič dajal, ki ji celo v zadnjih urah zapira vsaka vrata ter odklanja vsak kotic oblastne in zasebne «dobrodelnosti». — K sreči se je našel zdravnik g. dr. Ipavc, ki je revo takoj odpravil v bolnico. Kako bo sedaj? — Interesirali se bomo za ta slučaj, ker čujemo, da «redukcije» v bolnici zadenejo vedno največje siromake. Pozivamo tudi vse oblasti s policijo vred, naj se pripravijo na take slučaje, naj ugotovijo ter se domenijo, kam spadajo siromaki, ki v dobi najhujših socialnih krivic padajo, omedlijo in umirajo na cesti.

Stanovanjska zadeva v Maistrovi ulici št. 2. V veži Maistrova ulica 2 stanuje že dve leti štiričlanska rodbina Cafuta po leti in po zimi. Slučaj ravnokar omenjene stanovanjske bede se je že večkrat žigosal po časopisju. Na vsak tozadevni napad v listih, se je zbrala posebna komisija, da se prepriča na licu mesta o istinitosti časniških vesti in odpomore mizeriji. Vsaka komisija je potrdila skrajno stanovanjsko bedo rodbine Cafuta, a ostalo je vsikdar samo pri ugotovitvi bede, storilo se pa ni nič, da se preskrbi ubogi rodbini človeško stanovanje. S stanovanjsko zadevo Cafutovih se je bavila Protituberkulozna liga, a je ostalo tudi samo pri pregledu — brez odpomoči. Sedaj pa bo začela tik te hiše zidati Prva hrvaška štedionica in bo vozila material za zidavo skozi to vežo — stanovanje rodbine Cafuta, ki bo morala sedaj iz veže — v park! Sveta dolžnost g. župana Grčarja je, da se on že vendar enkrat pobriga za to ubogo rodbino in jo po dveh letih vežnega bivanja nastani pod streho, a ne pod milo nebo v mestnem parku...

Kdo je nastavljal novo ravnateljico na zavodu Vesna? Svoj čas smo obširno poročali o skrajno slabem in naravnost zapravljenem gospodarstvu v Vesni. Radi prevelike potratnosti na škodo in račun mestne občine je bila prejšnja ravnateljica Vesne odstavljena. Samoobsebi umevno bi se bilo moralo mesto nove ravnateljice razpisati, kar se pa ni zgodilo, ampak kakor zvemo, je dobila to mesto neka Sirk kar brez razpisa. Zadeva nastavitve nove ravnateljice na Vesni se mora razčistiti, sicer bo javnost prepričana, da že cvetejo tudi na mariborskem magistratu cvetke balkanske korupcije.

Po zanikernosti vojaške uprave in drugih oblasti hočejo na vsak način pripraviti v Mariboru pravo bitoljsko katastrofo. Davno smo že pisali, da se nahaja za carinskimi skladišči blizu glavnega kolodvora tudi neko skladišče municije in eksplozivov. Pod višom strašne bitoljske katastrofe so vsi listi v Mariboru zahtevali, da se to nevarno skladišče odpravi, vojaška oblast se pa ni zganila in skladišče je ostalo. V pretečenem tednu je pa slučaj iznesel še poseben opomin na naslov te nekulturne in brezprimerne zanikernosti. Otroci so zazgali smeti, ki se mečejo iz vagonov in nastala je velika nevarnost, da se ogenj razširi tudi na municijsko skladišče in da gre lep kos Maribora v zrak. Ogenj se je še pravočasno udušil, požarna bramba, ki je bila že na potu, ni trebala stopiti na delo, ta slučaj je pa vendarle najresnejši memento za bodoče. Zahtevamo, da se naložena municija takoj spravi na varno, mestu oddaljeno mesto, da se drugič taki slučaji ne ponovijo in ne povzročijo katastrofe.

Gradbena akcija za mesto Maribor. Gradbena akcija za mesto Maribor Vas uljudno vabi na sestanek, ki se vrši dne 10. avgusta 1922 (četrtek) ob 17. uri v dvorani gospoda okrajnega glavarja. Dnevni red: 1. Vprašanja pristopa stavebnih podjetij, inženirjev, arhitektov in zidarjev mojstrov k gradbeni akciji; 2. razgovor o organizaciji Gradbene akcije (mestna stavbena zadruga, ali stavbena zadruga, ali stavbena delniška družba ali društvo); 3. razgovor o osnovanju posredovalnice «Mar-stan» (po vzoru zagrebškega «Delta-stan») v okvirju Gradbene akcije; 4. določitev časnega osnovnega fonda Gradbene akcije; 5. določitev štirih kandidatov v izpolnjenje odbora Gradbene akcije; 6. slučajnosti. Z ozirom na izvanredno važnost te razprave, ki bo v mnogih ozirih zelo zadevala interese gg. lastnikov stavebnih podjetij, inženirjev, arhitektov, mestnih stavebnih mojstrov in zidarjev mojstrov, je nujno potrebno, da se

Veča sestanka zanesljivo udeležite. Odbor Gradbene akcije za mesto Maribor.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru ima v nedeljo, dne 13. avgusta 1922 ob 4. uri popoldne v društveni sobi pri cerkvi št. 1 svoj XVIII. redni občni zbor, h kateremu se vabijo vsi nekdanji člani. Za prav obilno udeležbo vabi odbor.

Zahvala. Gospod Herman Lang iz Pelmonostra pri Osijeku je daroval Državni borzi dela v Mariboru 300 Din, za kar se mu vodstvo najlepše zahvaljuje.

Državna borza dela v Mariboru. (Tedensko poročilo za čas od 30. VII. do 5. VIII. 1922.) Prosta mesta so bila prijavljena: 110 moških, 59 ženskam, skupaj 169. Dela je iskalo: 145 moških, 60 ženskih, skupaj 205. Zaposlitve je bilo mogoče: 59 moških, 29 žensk, skupaj 88. Brezposelnih je ostalo: 376 moških, 255 žensk, skupaj 631. Promet od 1. I. do 5. VIII. 1922 izkazuje 8663 strank in sicer 4227 delodajalcev, 436 delojemalcev ter 2030 uspešnih nakazil dela. — Delo dobijo: hlapci in dekle, viničarji, rudarji, drvarji, delavci kos in srpov, kovači, železolarji, železoblikovalci, kovinotiskarji, železostugarji, kleparji, sodarji, kolarji, mizarji, mlinarji, in čevljarji; šivilje za perilo, kuharice, služkinje, sobarice, likarice itd. — Dela iščejo: hlapci, majarji, oskrbniki, ekonomski, viničarji, vrtnarji, kovači, ključavničarji, žagarji, elektromonterji, sodarji, kolarji, sedlarji, krojači, čevljarji, mlinarji, peki, mesarji, natakariji, pleskarji in dimnikarji, sluge vseh vrst, trgovski pomočniki in pomočnice, strojniki in kurjači, dlnarji, natakarije, pisarniške moči itd. — Splošen pregled: Število brezposelnih je zadnji čas poskočilo, zlasti iščejo dela poljski in pomožni delavci iz Prekmurja. Opažati je tudi, da se odpuščajo delavci vsled naraščajoče draginje in je zaposlenih le toliko, koliko je ravno nujno potrebno. Slabe socialne in narodnogospodarske prilike vplivajo zelo na delovni trg. Uradniki in nameščenci vseh vrst — aktivni in vpokojeni — iščejo primerne postranskega zaslužka v prostih urah, da bi se lažje preživeli.

Izgubljeni predmeti od 16. do 31. jul. 1922 so bili priglašeni pri policijskem komisariatu v Mariboru sledeči predmeti kot izgubljeni: črna usnjata torbica s tremi ključi, enim robcem, okoli 40 kron denarja. Denarnica iz rjavega usnja s približno 100 kron gotovine. Črna usnjata ženska torbica s 730 din., vložno knjižico z 31.000 kron in zlato zaponko. Črna usnjata listnica z 259 K in otnim listom. 416 kron zaviti v papir. Črna usnjata denarnica s približno 415 din. in potnim listom, zlata zapetnica v obliki verižice. 300 din. zaviti v papir, en bankovec po 20 dolarjev in en bankovec po 100 din. zaviti v žepni robec. Zlata zapetnica v obliki obroča z dvema rdečima kamnom. Rdečerja usnjata denarnica s svoto 80 kron, en uhan s tremi rdečimi kamni, črna usnjata denarnica z vsebino 140 kron. Srebrna zapetna ženska ura, ključ in en beli robec. Zelenkasta usnjata denarnica z vsebino 380 K in različne listine. Črna usnjata denarnica z vsebino 700 K in legitimacija. Bela svilnata čepica. Zlat prstan v obliki verižice z monogramom K. A., 1 meter volnene mreže (sita). Ročna torbica iz belega platna s ključem in žepnim robcem.

Najdeni predmeti od 15. do 31. jul. 1922 so bili oddani pri policijskem komisariatu v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in se zamorejo od izgubitelja dvigniti: Mlad levski pes, sveženj ključev, en par podpetnikov, ena krtačica, denarnica z večjo svoto denarja, zračna sesalka, denarnica z manjšo svoto denarja, zlata ženska ura, železniška lež z manjšo svoto denarja in drugi dokumenti, usnjata denarnica z majhnim zneskom.

GLADIATORJI.

(134. nadaljevanje.)

To številno stranko je najhuje sovražil Eleazar. Njegov nasilni, nemirni, fanatični značaj je bil brezpogojno nesprejemljiv za kakršnokoli predačo in trdno je bil odločen, da se bo branil do smrti in da rajši pusti mesto do tal razdijati, ko pa, da bi ga predal Rimljanom.

V tem viharju in boju je bil Eleazar prav popolnoma v svojem življu, ki je ugajal njegovi strastni naravi. Vsak dan se je zdelo, da si s svojim naprtnim oklepom nadene

novih moči, nove odločnosti. V vsem sijaju svojega oklepa in orožja je stopal po mestu ali pa vodil borbo raz obzidje, daleč naokrog viden za prijatelja in sovražnika, pravi vojščak, poveljnik, knez.

Eleazar je bil glava druge politične stranke, zelotov, »gorečnikov«. Sami so se tako imenovali, češ, da gorijo za blagor naroda in za vero očajnikov. Seveda so njihova dejanja nasprotovala njihovim besedam. Skrajno brezobzirni in brezvestni so bili v izbiranju sredstev, ki so jim služila v dosegu njihovih strankarskih namenov. Nasilnosti, žalitve, poboji so osvojevali zelote med ljudstvom. Pa v svojih vrstah so imeli pogumne in odločne ljudi, izurjene v orožju in pripravljene za vsakršno nasilje, bodisi proti prijatelju, bodisi proti sovražniku. V rokah držnega, brezvestnega voditelja so bili ostro in silno orožje. — In Eleazar je bil njihov voditelj. —

Tretjo politično stranko, morebiti najštevilnejšo med vsemi, je vodil človek, ki se je izrazil odlikoval po svoji dovršeni, breznačajni dvoličnosti in hinavščini in po svoji brezobzirni sebični drznosti v doseganju v osebnih in strankarskih ciljev. Ta mož je bil Janez iz Giskale, malega mesta v Galileji. Se preden je prišel v Jeruzalem, se je izkazal po svojem verolomstvu in po svoji brezsrčni brezobzirnosti.

Tit je oblegal Giskalo. Mestece s svojimi nebojevitimi prebivalci, ki so bili povrh še brez orožja in tudi sicer ne pripravljeni za brambo, bi bilo brez truda padlo v roke rimskemu vojskovodji in peščici njegovih konjenikov, ki so stali pred mestom.

Pa kakor vsi veliki zmagovalci je bil tudi Tit usmiljen in dobronameren, kjerkoli in kadarkoli se je dalo. Dobro vedo, da bi ne bil mogel ubraniti svojim četam plenjenja in morenja, če zavzame mesto z mečem v roki, je osebno jezdil pred obzidje in pozval branilce k predaji, obljubujoč jim največjodušnje pogoje.

Janez je imel s svojimi pristaši tistikrat prebivalstvo popolnoma v svojih rokah. Odgovoril je Titu v imenu meščanov, da je sobotni dan in da je Judom prepovedano na ta dan vsakršno delo, tudi vojskovanje in politični posli. Zato, da se ne morejo pogajati z njim o miru in predaji. Če jim pa da 24 ur odloga, mu bo izročil mestne ključke naslednjega dne.

Tit mu je ugodil in se je odstranil s svojimi konjeniki, najbrž zaradi pomanjkanja živil. Janez pa je po noči pobegnil s svojimi pristaši, z mnogimi ženami in otroki in prepustil mesto in prebivalce njihovi usodi. Potoma pa je zapustil še tudi svoje spremljevalce v bedi in nevarnosti in se je sam rešil v Jeruzalem.

Po takem očitnem verolomstvu ni mogel pričakovati prav nobenega usmiljenja od Rimljanov in Janez iz Giskale se je boril kakor mnogi drugi, da tako povemo, že z vrhvo okoli vratu.

Med zeloti pod vodstvom Eleazarjevim in med stranko Janeza iz Giskale, ki so jo med drugim tudi roparje imenovali, je besnel divje krvav boj za prvenstvo. Miroljubni zmerneži pa so v strahu in upu nepotrpežljivo čakali, kedaj zaplapolata rimski orol nad mestom, in mnogi izmed njih, zlasti premožnejši, so že zdavnaj pobegnili v rimski tabor.

Tako je izgledalo v mestu. Rimljani pa so z vso svojo mirno in vztrajno odločnostjo nadaljevali oblego.

Rimska vojska je bila sestavljena iz najboljših, izbranih Vespazianovih legij. Poveljeval jim je Tit, Vespazianov sin sam. Njihovi bojni stroji so bili številni in silni. Spretni in izvežbani, premišljeni v vsakem koraku, strogi v disciplini in neuklonljivi v pogumu, so se pripravljali z vsemi močmi na zadnji najsilnejši napad na Sveto mesto. Že je bil del zida s stolpom, imenovanim grad Antonija, v njihovih rokah. Judje so ga za trenutek dobili nazaj v besni borbi, pa spet je padel Rimljanom v roke. Glad je s kruto roko gospodaril po mestu in strašil tudi najpogumnejša srca. Čas je bil, da bi bili Judje pozabili na sebičnost, na strankarske prepire in na fanatizem, ter mislili edinole na svojo narodnost in na sovražnika pred durmi.

II.

Lev Judove hiše.

Eleazar je hotel po vsaki ceni dobiti vrhovno poveljstvo v svoje roke. Mesto je bilo v skrajno nevarnem položaju in razdeljena oblast je utegnula usodno ovirati uspešno brambeno delo. Janeza iz Giskale je bilo treba uničiti — in njegov nasprotnik si je brezobzirno naredil svoj načrt.

Z izgovorom, da se hoče spraviti z njim in združiti obe nasprotujoči si stranki in prid mestu in narodu, je predlagal sestanek z Janezom v zunanjem tempeljskem dvoru. Tam bi naj oba nasprotnika poravnala svoje prepire in stopila v zvezo za skupno delovanje. Zbor starejšin bi se naj sestel, voditelji ljudstva, ki so pa sicer omahovali sedaj k eni, sedaj k drugi stranki in se dali od njih vplivati. Trdo bo šlo, to je Eleazar vedel, pa zanašal se je na svojo zgovornost, na svojo veljavo in na svoje uspehe in upal je, da bo uklonil in strl svojega nasprotnika.

V sijajnem oklepu in blestečem se orožju je torej prišel na zborovanje. Četa somišljenikov ga je spremljala, vsi oblečeni v dolge miroljubne plašče, ki bi naj vzbujali zaupljivost pri nasprotniku. Pa bistre oči in pazljiva ušesa so le ujela rahel žvenket in zakrit blesk orožja, ki se je skrivalo pod nedolžnimi platnenimi haljami. Maloštevilni so sicer bili ti njegovi prijatelji, pa preskušeni in zvesti, — in zunaj se je zbirala množica bojevitih mož, ki so navidezno malomarno gledali na dvorano, — sami zelotje, Eleazarjevi pristaši.

Z globokim poklonom je stopil Eleazar v dvorano in se postavil na najzadnje mesto, kot bi bil prišel prosit, ne pa zahtevati. Njegova ponižnost je seve stala v čudnem nasprotju z njegovo sijajno, bogato zunanostjo.

Ponosno in izzivalno pa je stopil med zborovalce Janez s svojimi mnogoštevilnimi privrženci, ki so takoj zasedli dohode v tempelj. Komaj da je odgovarjal na pozdrave in zaničljiv smeh mu je igral krog usten, ki je očitno pričal, kako skrajno prezira ta mož celi nastop.

Janez iz Giskale je bil še mlad mož, pa njegov obraz je že nosil sledove nerednega, pregrešnega življenja. Lica so mu bila zardela in zabuhla od nezmernosti in globoke črte krog usten, ki so jih le malo zakrivala dolge brke in brada, so pripovedovale o strasteh in o razuzdanosti. Njegova visokozrastla, širokoplečasta postava je bila še izrazitejša v bogati obleki in sijajnem orožju, oči so mu drzno in izzivajoče bliskale in niso nič dobrega napovedovale nasprotniku, toda vse njegovo obnašanje, sicer pogumno in ponosno, je kazalo prej nebrzdanega pustolovca, ko pa pravega vojščaka, in njegove robate in nemirne kretnje so se jako neugodno razlikovale od hladne samozavesti njegovega tekmeča.

(Dalje prhodnjič.)

Nov vozni red vseh prog v Sloveniji se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Priporočamo ga osobito gg. turistom, ki izletijo v Savinjske Alpe ali Karavanke.

Širite „Stražo“!

Na prodaj dobro idoča stolpna ura. Naslov v upravnistvu. 356

Viničar

z najmanj 4 osebami se sprejme. Predstavi se naj pri

Voller & sin

posestnik vinogradov. Lajtersperg pri Mariboru. 1-2 354

Prazne sode

transportne in zaloge proda v vsaki velikosti trdka

Pugel & Rossman

Maribor, Trg Svobode 3. 1-2 355

POZORI

Al. Gnišek, Maribor

Glavni trg št. 6,

prodaja žičnate žimnice (Drateinsatz) po K 50.—, afrik-žimnice 3 delne po K 100.—, impregnirane plahte za vozove, mlatilnice, konje kvadratmeter po K 250.—, vrvi za zvonove, studence, seno in perilo, vsaka debelost in dolgost kg K 100.—, 140.—, štrange za konje par K 44.— do K 90.—, uzde navadne in pletene po K 30.— in K 36.—, zaloga hlačevine, žamet rižasti, platna, racmoolina, plavotiska, lincer-druk, cajghlače, spodnje hlače, srajce vsake vrste, predpasnike iz klota in plavotiska, obleke za dekleta, moške predpasnike, robece, slamnjače po najnižjih 6-10 cenah. 331

„Marija zvezda“

pristen trapistovski

S I R

prodaja **MATIJA LAN, Maribor**

na Glavnem trgu. 4-6 342

S E N O

slamo, drva ter premog, žito, krompir, sadje in druge deželne pridelke — kupuje in prodaja —

OSET ANDREJ, MARIBOR

Aleksandrova cesta št. 57, telef. 88. 9-323

Modele čevljev

v celih serijah iz lepenke, po modernih kopitnih oblikah ali amerikaoskih oblikah izrezane, dobavljajo za tvor-nice, obuvale in čevljarje. Apartne, elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako sezijo.

Zgornje dele

izdelujem iz od naročnika mi doposlanskega materijala, prvovrstno, bitro in po ceni. Posebna delazmožnost v montiranju zgornjih delov, za tovarne obuvale.

Nakup, reparatura in prodaja čevljarskih strojev.

Zahtevajte prospekte od **Ralph F. Richter,**

Subotica VI.

Poučevanje

v vseh strokah moderne, mehanske izdelave obuvale. Zahtevajte prospekte! 5-331stl.

Novosti. Novosti.

Pozor! Dame! in gospodje!

Ravnokar prispeli najnovejši modeli klobukov za jesensko in zimsko sezijo

Ivan Kvas

klobučar **Maribor, Meljska c. 74.**

Velika zaloga klobukov za gospode in dame. Preoblikovanje starih po naročilu. — Postrežba točna, cene solidne. 2-4 352

Zadružna gospodarska banka d.d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/1. — Telefon 311. — Brzjavi: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovaške kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srčak državne razredne loterije.